

7/36896

GK.91

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR

Sayı : 15671364-610- **1902**

2 / 6 /2014

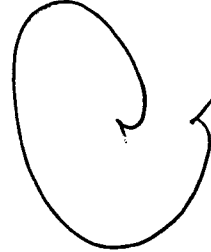
Konu : 7/36896 sayılı
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20/1/2014 tarih ve 43452547-120.07-160355 sayılı yazıları.

İlgi yazı eki Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/36896 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Sermaye Piyasası Kurulu'nun yazıları ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Ali BABACAN
Başbakan Yardımcısı

E K L E R :

- 1- BDDK'nın 3/2/2014 tarih ve
2747 sayılı yazısı ve ekleri (5 sayfa)
- 2- SPK'nın 3/2/2014 tarih ve
21-1116 sayılı yazısı ve eki (2 sayfa)

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı

Sayı : 97390103-610-2747
Konu : Soru Önergesi

03/02/2014
GÜNLÜ

BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Ali BABACAN)

İlgi : 21.01.2014 tarih ve 15671364-610-225 sayılı evrak akış ve talimat formu.

İlgide kayıtlı evrak akış ve talimat formu ekinde gönderilen Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik ÖZTRAK'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduğu 36896 sayılı soru önergesinde yer alan ve Kurumumuzu ilgilendiren hususlara ilişkin cevabımız ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

e-imzalıdır

Mukim ÖZTEKİN
Başkan

EK :

1- Soru önergesi cevabı (4 sayfa)

T.C. BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
TARİH: 3.2.2014
SAYI: 0406

Adres: Atatürk Bulvarı No:191 B Blok 06680 KAVAKLIDERE/ANKARA

Telefon: (312) 455 67 08 Faks: (312) 424 08 72

Elektronik Ağ: <http://www.bddk.org.tr/>

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <https://ebulten.bddk.org.tr/ebysorgu> adresinden 7087-A9E6-8YE7 kodu ile yapılabilir.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN FAİK ÖZTRAK'IN
36896 SAYILI SORU ÖNERGESİ CEVABI

Bilindiği üzere, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun (Kanun) 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, bankaların “Yönetim kurulu üyelerine, genel müdüre, genel müdür yardımcılara ve kredi açmaya yetkili mensuplarına; bunların eş ve velâyet altındaki çocuklarına; tek başlarına ya da birlikte sermayesinin yüzde yirmibeş veya fazlasına sahip oldukları ortaklıklara” her ne şekil ve surette olursa olsun nakdî ve gayrinakdî kredi veremeyeceğini, tahvil ya da benzeri menkul kıymetlerini satın alamayacağını hükme bağlamaktadır. Anılan hüküm bankaların kredi veremeyeceği kişileri sınırlı olarak belirtmektedir.

- Düzenlemeye İlişkin Tarihi Gelişim

02.07.1958 tarihli ve 9944 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7129 sayılı Bankalar Kanununun 41 inci maddesinde, yönetim kurulu üyelerinin %10'undan fazlasına sahip olduğu ortaklıklara kredi kullandırılmayacağı ifade edilmiştir.

02.05.1985 tarihli ve 18742 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 3182 sayılı Bankalar Kanununun 41 inci maddesinin ilk halinde bankaların “yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdür ve genel müdür yardımcılara, kredi açmaya yetkili diğer mensuplarına ve bunlarla **dolaylı kredi**¹ kapsamına giren gerçek ve tüzel kişilere” kredi kullandıramayacağı hükme bağlanmış iken, 16.09.1993 tarihli ve 21700 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan değişiklik sonrasında, yasağın kapsamı “yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdür ve genel müdür yardımcılara, kredi açmaya yetkili diğer mensuplarına, bunların eş ve velayet altındaki çocuklarına ve bunların ayrı ayrı veya birlikte sermayelerinin yüzde 25 ve daha fazlasına sahip oldukları ortaklıklara” şeklini almıştır.

512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan değişikliğin gerekçesi, Devlet Bakanlığı tarafından çıkarılan ve 09.02.1995 tarihli ve 22197 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan “3182 Sayılı Bankalar Kanununa İlişkin Tebliğ (No:11)”de açıklanmıştır. Söz konusu Tebliğde, “Banka mensuplarına dolaylı olarak kullandırılacak kredilerin tespitinde 38 inci maddede yer alan dolaylı kredi kavramına atıfta bulunulması hükmü kaldırılmış, bu suretle banka yöneticilerinin yönetim ve denetiminde bulundukları tüzel kişilere kredi açılmasına hukuken olanak yaratılmıştır” denilmek suretiyle banka yönetim kurulu üyelerinin dolaylı olarak sahip olduğu payların yasağın kapsamına alınmak istenmediği açıkça ifade edilmiştir.

¹ 3182 sayılı Bankalar Kanununun 38 inci maddesinin 3 üncü fıkrasının (b) bendi “Bu Kanunun uygulanmasında lehlerine kredi açılıp açılmadığına bakılmaksızın i) Bir gerçek kişi ile eş ve reşit olmayan çocuklarına, bunların sınırsız sorumlulukla katıldıkları veya yönetim ve denetimlerinde bulundukları ortaklıklara, ii) Kamu tüzel kişileri hariç olmak üzere bir tüzel kişinin veya (i) bendinde sayılanların sermayelerinin doğrudan veya dolaylı olarak %25 veya daha fazlasına iştirak ettikleri ortaklıklara, açılan krediler bir gerçek veya tüzel kişiye dolaylı olarak verilmiş kredi sayılır.” hükmünü amirdir.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı

23.06.1999 tarihli ve 23734 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4389 sayılı Bankalar Kanununun 11 inci maddesinin 9 uncu fıkrasının (a) bendinde, bankaların “*yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdür ve yardımcılara, kredi açmaya yetkili diğer mensuplarına, bunların eş ve velayet altındaki çocuklarına ve bunların ayrı ayrı veya birlikte sermayelerinin yüzde yirmibeş ve daha fazlasına sahip oldukları ortaklıklara*” kredi kullandırılmayacağı kabul edilmiş olup; konuya ilişkin düzenleme, 01.11.2005 tarihli ve 25983 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan halini almıştır.

Bu çerçevede, konuya ilişkin düzenlemenin tarihi gelişimi dikkate alındığında, banka yönetim kurulu üyelerinin dolaylı şekilde sahip oldukları payların kanun koyucunun bilinçli tercihi ile yasak kapsamının dışında tutulduğu görülmektedir.

- Kanunun geneline bakıldığında kanun koyucunun iradesinin, dolaylı payların yasak dışında tutulması yönünde olduğu görülmektedir.

Kanun koyucunun dolaylı paylara ilişkin bilinçli bir tercihinin bulunup bulunmadığının tespit edilebilmesi için Kanunun diğer maddelerinde bu durumu gözetip gözetmediğine bakılması gereklidir. Bu açıdan bakıldığında Bankacılık Kanununun ilgili maddelerinde hangi hükümlerin dolaylı pay sahiplerini kapsayacağını ayrıca ve açıkça ifade edildiği görülmektedir (Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan “Kontrol”, “Nitelikli pay” ve “Hâkim ortak” tanımları, 18 inci maddesinin birinci, beşinci ve altıncı fıkraları ile 56 ncı maddesinin dördüncü fıkrası buna örnek olarak gösterilebilir).

Bu itibarla, kanun koyucunun “dolaylı pay” ibaresini bilinçli olarak kullandığı görülmekte olup, bu ibareyi kullanmadığı durumlarda doğrudan payların esas alınması gerektiği açıktır.

- Yasak yorum yoluyla genişletilemez.

Anılan hüküm bankaların kredi veremeyeceği kişileri sınırlı olarak belirtmek suretiyle, yasak kapsamında bulunmayan kişilere kredi kullandırılabilceğini kabul etmektedir. Dolayısıyla yorum yoluyla yasağın kapsamının genişletilmesi ve Kanunun 50 nci maddesinde sayılmayan kişilere kredi kullandırılmayacağı sonucuna ulaşılması mümkün değildir.

- Kanunda yer alan yasaklayıcı hüküm ayırım yapmaksızın tüm bankalar için aynı şekilde uygulanmaktadır.

Yukarıda ayrıntılı şekilde açıklandığı üzere, Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan kural 1993 yılından bu yana aynı şekilde uygulanmakta olup, özellikle son on yılda ülkemizin bankacılık alanında sahip olduğu güven ve istikrar ortamı dikkate alındığında, bu uygulamanın suistimale yol açmadığı görülmektedir. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (BDDK) uygulamaları da bu yönde olup, kişi veya kuruluşlar arasında ayırım yapılması söz konusu değildir.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı

- Bankacılık sisteminin sağlıklı işleyişi için tüm mekanizmalar yerindedir ve etkin bir denetim icra edilmektedir.

Kanunda banka yöneticilerinin banka kaynaklarını suistimalini önleyecek çeşitli denetim mekanizmaları bulunmakta olup, bunlardan bir kısmı aşağıda belirtilmektedir.

- Banka yönetim kurulu üyelerinin doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettikleri ortaklıklar Kanunun 49 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca “bankanın dâhil olduğu risk grubu” kapsamında bulunduklarından, bu ortaklıklara kredi kullandırılması halinde gerekli kararların yönetim kurulunun üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile alınması, bunlara sağlanan kredi koşullarının kredi kullananın lehine diğer kişi ve gruplara kullandırılanlardan ve piyasa koşullarından farklılık arz etmemesi (m. 50/4) ve bu kredilerin ilgili bankalar tarafından düzenli olarak BDDK'ya raporlanması (50/6) zorunludur.

- Bankanın dâhil olduğu risk grubunda bulunan tüm gerçek ve tüzel kişilere (bankanın nitelikli pay sahipleri, yönetim kurulu üyeleri ve genel müdürü, bunların birlikte veya tek başına, doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettikleri ya da bunların sınırsız sorumlulukla katıldıkları veya yönetim kurulu üyesi ya da genel müdürü oldukları ortaklıklara) kullandırılacak kredilerin toplam tutarı, banka özkaynaklarının %20'sini aşamaz (m. 54/1).

- Banka yönetim kurulu üyelerinin sahip oldukları güç ve imkanları kullanarak banka kaynaklarını kendisinin veya başkasının zimmetine geçirmesi Kanunda suç olarak tanımlanmış ve ağır bir cezai yaptırıma bağlanmıştır (m. 160).

- Bunların yanı sıra denetim mekanizmasının yönetim kurulu üyelerinin seçiminden itibaren devreye girdiğini ifade etmek gerekmektedir. Bu çerçevede, banka yöneticilerinin belirli şartları taşımaları gerekli bulunmakta olup, gerekli nitelikleri taşımayan kişilerin bu göreve atanması engellenmektedir.

Diğer taraftan BDDK, Türkiye’de faaliyette bulunan bankaların, finansal tabloları ile likidite, kredilendirme süreci ve kredi kalitesi, mali bünye durumu ve sermaye yeterlilik oranı gibi temel göstergelerinin mevcut ve muhtemel trendlerini izlemekte, denetlemekte ve düzenlemektedir.

Ayrıca, Kanuna tabi kuruluşların faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar, Kanun ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan ikincil düzenlemelerde yer almaktadır. Kanuna tabi kuruluşların faaliyetleri, BDDK personeli tarafından denetlenmekte, mevzuata aykırı bir tespite ulaşılmaması halinde gerekli tedbirler uygulanmaktadır.

Öte yandan, Kanunun 73 üncü maddesinin birinci fıkrası “*Kurul başkan ve üyeleri ile Kurum personeli, Fon Kurulu başkan ve üyeleri ile Fon personeli görevleri sırasında öğrendikleri bankalara ve bunların bağlı ortaklık, iştirak, birlikte kontrol edilen ortaklıkları ve müşterilerine ait sırları bu Kanuna ve özel kanunlarına göre yetkili olanlardan başkasına açıklayamaz ve kendilerinin veya başkalarının yararlarına kullanamazlar. Kurumun dışarıdan destek hizmeti aldığı kişi ve kuruluşlar ile bunların çalışanları da bu hükme tâbidir.*

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı

Bu yükümlölük görevden ayrıldıktan sonra da devam eder.” hükmünü amir olup, bu hükme aykırılığın yaptırımını ise aynı Kanunun 159 uncu maddesinin birinci fıkrasında “Bu Kanunun 73 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen yükümlölüğe uymayanlar için bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin günden ikibin güne kadar adli para cezası hükmolunur. Banka ve müşterilere ait sırları açıklayan üçüncü kişiler hakkında da aynı cezalar uygulanır.” şeklinde ifadesini bulmuştur. Bu çerçevede, banka ve müşteri sırrı kapsamına giren bilgi ve belgelerin, kanunen yetkili olanlar dışındakilere açıklanması imkanı bulunmamaktadır.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Sermaye Piyasası Kurulu

Sayı : 84987595- 21- 1116
Konu : 7/36896 Sayılı Yazılı Soru Önergesi.

03.02/2014

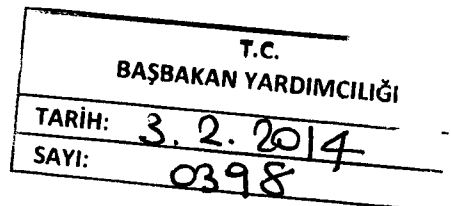
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Sn. Ali BABACAN)

İlgi: 21.01.2014 tarih ve 15671364-610-0225 sayılı Evrak Akış ve Talimat Formunuz.

İlgide kayıtlı Evrak Akış ve Talimat Formu ekinde yer alan, Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik ÖZTRAK'ın Türkiye Halk Bankası A.Ş.'nin Aralık 2013'te itibarının zedelenmesi, aynı dönemde borsada işlem gören paylarının işlem sırasının durdurulmaması ve 22.05.2013 - 16.12.2013 tarihleri arasında piyasa değerinde meydana gelen azalmaya ilişkin 7/36896 sayılı yazılı soru önergesinde belirtilen hususlara ilişkin cevaplarımız ekte yer almaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Dr. Vahdettin ERTAŞ
Kurul Başkanı

T.C.
BAŞBAKANLIK
Sermaye Piyasası Kurulu

Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik ÖZTRAK'ın 7/36896 sayılı
yazılı soru önergesine Sermaye Piyasası Kurulu'nun cevabıdır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu (SPKn)'nın "Amaç" başlıklı 1 inci maddesinde; *"Bu Kanunun amacı; sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması için sermaye piyasasının düzenlenmesi ve denetlenmesidir."* hükmüne yer verilmektedir. Bu kapsamda piyasalarda sağlıklı bir işleyişin sağlanması ile yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunmasına yönelik olarak SPKn ve alt düzenlemeler çerçevesinde Kurulumuza tanınan yetkiler kullanılmaktadır. Bu çerçevede SPKn'nun 101 inci maddesinde, SPKn'nun 106 ncı ve 107 nci maddelerinde sayılan fiilleri işlediğine dair makul şüphe bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişilerin yetkilileri ile ilgili sermaye piyasası araçlarına ilişkin olarak; borsalarda geçici veya sürekli olarak işlem yapılmasının yasaklanması, takas yöntemlerinin değiştirilmesi, kredili alım, açığa satış, ödünç alma ve verme işlemlerine ilişkin sınırlamalar getirilmesi, teminat yükümlülüğü getirilmesi veya yükümlülüğün değiştirilmesi, farklı pazar veya piyasalarda işlem görmesi veya farklı işlem esaslarının belirlenmesi, piyasa verilerinin dağıtım kapsamının sınırlandırılması ve işlem veya pozisyon limiti getirilmesi hususlarında Kurulumuza tedbir uygulama yetkileri verilmiştir.

Öte yandan SPKn'nun 106 ncı ve 107 nci maddelerinde sayılan fiillerin işlendiğine dair makul şüphe olmadan, Kurulumuza Kanunla verilmiş olan yaptırım ve tedbir yetkilerinin kullanılması söz konusu olmamaktadır. Zira fiyatlar serbest piyasa koşullarında yatırımcıların arz ve talebinin eşleşmesiyle oluşmakta, küresel veya yerel risk faktörleri nedeniyle varlıkların fiyatlarında, diğer tüm borsalarda olduğu gibi düşüş ya da yükselişler gözlemlenebilmektedir. Bu çerçevede, Halkbank'ın piyasa değerinde meydana geldiği ifade edilen erimenin engellenmesi amacıyla pay piyasasının işleme kapatılması ise arz ve talebin karşılaşmasına müdahale anlamına gelebilecektir.

Yukarıda yer alan hususların yanı sıra, Borsa İstanbul nezdinde bulunan piyasalarda gerçekleştirilen işlemler, gerek Kurulumuzun gerekse Borsa İstanbul'un ilgili birimleri tarafından izlenmekte ve gerekli görülen hallerde ayrıntılı inceleme yapılmaktadır. Yapılan incelemeler sonucunda işlemlerde suç ya da kabahat tespit edilmesi halinde, sorumlular hakkında gerekli yasal işlemler tesis edilmekte, tedbirler alınmakta ve inceleme sonuçları Kurulumuz bültenleri ile kamuya duyurulmaktadır.